

Aktywny tor podczerwieni dalekiego zasięgu

kit AVT-2044

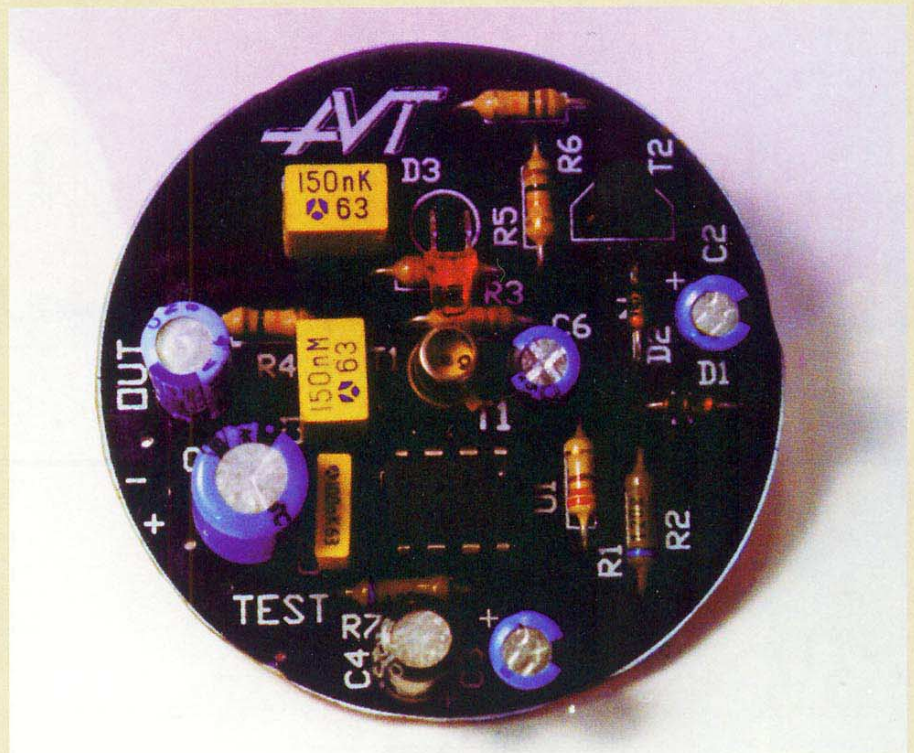
Do czego to służy?

Torów podczerwieni (fotokomórek) opisano już w literaturze elektronicznej sporo. Niemniej sądzimy że proponowany układ spotka się z zainteresowaniem Czytelników, głównie ze względu na jego zasięg. Największy dystans na jaki pracowało to urządzenie wynosił ok. 80m. i nigdy nie było ono testowane na większe odległości. Ponieważ jednak w wymienionym przypadku odbierany sygnał był bardzo silny, można przypuszczać, że przy dokładnej regulacji można będzie osiągnąć jeszcze większy zasięg. Będzie to się jednak wiązało z poważnymi problemami mechanicznymi: koniecznością zapewnienia bardzo stabilnego zamocowania tak nadajnika jak i odbiornika.

Właściwości / parametry

Zasilanie: +9V

Pobór prądu: ok. 100mA

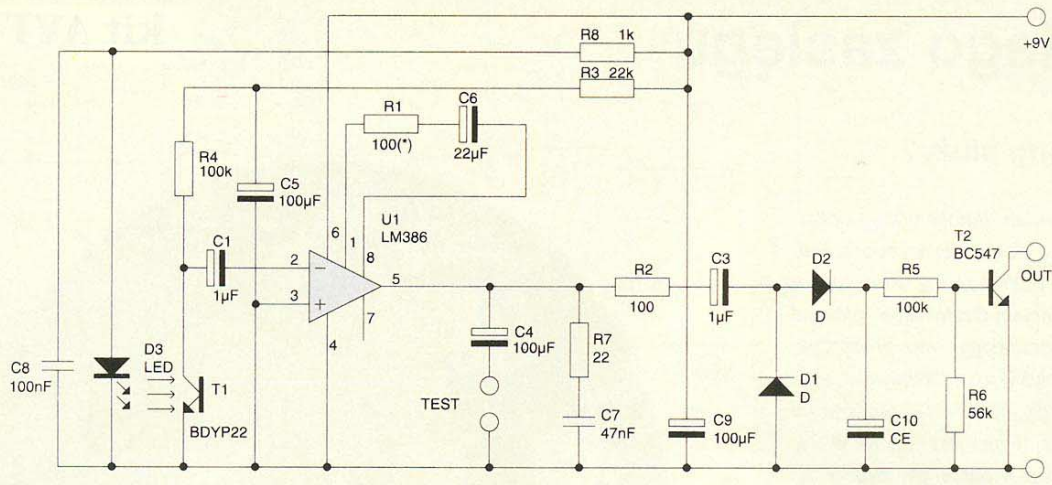
Jak to działa?

Urządzenie składa się z dwóch oddzielnych modułów: odbiornika (rys. 1) i nadajnika (rys. 2). O ile schemat nadajnika nie wymaga chyba żadnego komentarza to układowi odbiornika musimy poświęcić chwilę uwagi. Podstawowym elementem czynnym odbiornika jest układ scalony typu LM386 - wzmacniacz wprawdzie małej, ale mocy. Co podyktowało tak nietypowe zastosowanie tego elementu? Otóż kostka ta spełnia w odbiorniku dwie funkcje. Pierwsza z nich jest oczywista: pracuje ona jako wzmacniacz napięciowy o wzmacnieniu regulowanym doborem rezystancji R1. Sygnał pobierany z kolektora fototranzystora T1 jest odpowiednio wzmacniany przez U1 i następnie poddawany detekcji u układzie z diodami D1 i D2. Jeżeli wiązka promieniowania docierająca do odbiornika zostanie przerwana, tranzystor T2 przestanie przewodzić i zostanie uruchomione urządzenie przez niego sterowane, np. centrala alarmowa.

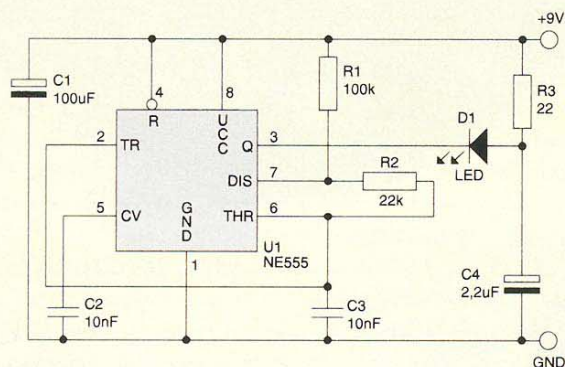
Jak już wspomniano, urządzenie posiada bardzo duży zasięg, przekraczający 100 m. Przy większych odległościach regulacja wzajemnego położenia odbiornika i nadajnika przypomina sytuację kiedy to dwaj pojedynkujący się gentlemani nie chcąc zrobić sobie

Rys. 1

Rys. 2

krzywdy, starają się celować tak, aby kule zderzyły się w powietrzu. Dokonanie regulacji z pomocą jakiegokolwiek miernika jest w zasadzie niemożliwe, a w najlepszym przypadku wymagałoby prowadzenia dodatkowych przewodów długości kilkudziesięciu metrów. I tu właśnie dochodzimy do wy-

WYKAZ ELEMENTÓW

Nadajnik

1. Półprzewodniki

U1: NE555

D1: dioda nadawcza IRED

2. Kondensatory

C1: 100µF

C2: 10nF

C3: 10nF

C4: 2,2µF

3. Rezystory

R1: 100k

R2: 22k

R3: 22

jaśnienia powodu zastosowania w odbiorniku końcówki mocy: po prostu podczas regulacji dołączamy do wyjść TEST odbiornika głośniczek o rezystancji 8Ω lub większej i regulacji dokonujemy "na słuch", kierując się największym natężeniem dźwięku.

Omówienia wymaga jeszcze cel zastosowania diody LED D3. Oświetla ona słabym światłem fototranzystor T1, ustawiając jego punkt pracy na maksymalną czułość.

Montaż i uruchomienie

Montaż elementów elektronicznych obydwóch części urządzenia jest trywialnie prosty i z pewnością nie sprawi nikomu kłopotu (rys. 3). Podobnie ma się sprawa z uruchamianiem układów - zmontowane ze sprawdzonych elementów działają natychmiast poprawnie i na tym etapie pracy nie wymagają żadnej regulacji. Natomiast nieco uwagi musimy poświęcić obudowie, spełniającej w urządzeniu niesłychanie ważną rolę. Do

wykonania obudowy i zarazem układu optycznego wykorzystano lupę produkcji PZO przeznaczoną dla filatelistów. Do dalszej konstrukcji wykorzystana zostanie zarówno sama lupa jak i pudełko, w które była zapakowana.

c.d. na str. 54

WYKAZ ELEMENTÓW

Odbiornik

1. Półprzewodniki

U1: LM386

D1, D2: 1N4148 lub odpowiednik

D3: dowolna dioda LED

T1: BDYP22 lub odpowiednik

T2: BC547 lub odpowiednik

2. Kondensatory

C1, C3: 1µF

C4, C5, C9: 100µF

C6: 22µF

C7: 47nF

C8: 100nF

C10: 2,2µF

3. Rezystory

R1: 100 - dobrać w zależności od potrzebnego wzmacnienia

R2: 100

R3: 22k

R5, R4: 100k

R6: 56k

R7: 22

R8: 1k

Komplet podzespołów z płytką jest dostępny w sieci handlowej AVT, jako "kit szkolny" AVT-2044